

szükséglet kielégítésére irányul, követeli a megvalósítást!“ A szükséglet fönnáll, s mi, akik fajunkat féltő és szerető aggodalommal dolgozunk és gondolkodunk a magyarság minél tökéletesebb szellemi és erkölcsi kiművelésén, magasba lendítésén nem akarjuk magunkhoz közelférközni engedni azt a sejtést, hogy egy ilyen döntő jelentőségű pedagógiai vívmány mint a kézi pergőkép, fölkarolásban, lelkes támogatásban és fogadtatásban csak azért nem részesülne, mert magyar gondolat.

Sebestyén János

IRODALOM

Pintér Lajos, Korszerű latin nyelvtanítás. Kaposvár, 1943. A szerző kiadása. 254 lap.

Jókorá bátorság és nagy áldozatkészség kellett ahhoz, hogy egy vidéki tanár saját kiadásában egy 254 oldalas szakkönyvet adjon ki csak azért, hogy „igaz szeretettel“ szolgálja a magyar tanügy, a gimnáziumi latin tanítás érdekét. Ugy gondolom, hogy a szerző nemes szándékának legszebb jutalma az lesz, ha kartársai szívesen fogadják, maguk és a könyvtár számára megrendelik e hasznos és értékes könyvet.

Pintér Lajos szakfelügyelő könyve korszerű. Bár az iskola művelődési anyagában egyszer a humaniorák, máskor a reáliák vannak előtérben, az európai keresztény művelődés azonban változatlan szilárdsággal ragaszkodik a latin nyelvhez, s a magyar tanároknak a magyarság szempontjából is szeretniök és ápolniök kell a latin nyelvet. Az Utasítások is figyelmeztetnek bennünket arra, hogy a latin nyelv alapvető szerepet tölt be a magyar művelődés történetében, s a latin nyelv tanításában meg kell értetni művelődésünk római eredetét és elemeit.

A tudós és lelkes szerző könyve egyik fejezetében részletesen beszámol arról, hogy a különböző korokban milyen volt a latin nyelv tanítása a középiskolában. A különböző módszerek ismertetése után helyesen állapítja meg, hogy az Utasítások pontosan megszabják a latin nyelvtanítás feladatát, s a cél elérésére legjobban szolgáló u. n. munkáltató módszer alkalmazását. Ezenkívül azonban a tanároknak szükségük van oly kézikönyvre, mely a latin nyelv korszerű módszerének alkalmazását gyakorlatilag is bemutatja és megismertet azokkal a didaktikai eljárásokkal és fogásokkal, melyek a kitűzött anyag mindennapi feldolgozását könnyítik meg. Korszerű Pintér Lajos könyve, mert a munkáltató oktatás szellemét valósítja meg, ahogy annak didaktikai követelményeit Kerschensteiner klasszikus művében megállapította, s ahogyan ezt nálunk Klebelsberg gróf kultuszminiszter életbe is léptette. Az 1938 évben kiadott Utasítások szellemében Pintér az eredményes tanítás érdekében elsősorban kívánja a latin nyelvtani anyag célirányos megrövidítését. Részletesen felsorolja, hogy az eddig használt nyelvtanokból mely részek hagyhatók el a tanítás kára nélkül, s az anyagcsökkentéssel járó időnyereség mellett azt hangsúlyozza, hogy könnyebbé és sikeresebbé kell tenni a nyelvtanítás módszerét.

Pintér nem foglalkozik a nyelvtanítás elméletével, hanem e helyett részletesen kidolgozott óraterveket közöl az apperceptív vagy genetikus indukálás módszerének bemutatására. Az órák lefolyását, a tanmenetet részletesen tár-

ja élénk, s ezekben szemléltető példákat nyújt, hogy a tanár a mondatszerkesztésben és mondatelemzésben hogy járjon el, mi a stílusanítás módja, hogy fordítsunk latinból magyarra, megismerteti az *ex non lectis* és a kurzórius olvastatás fogásait, a dolgoztatás és dolgoztatjavítás eredményes formáját. Nagyon hasznosak lesznek a kezdő tanár számára azok az utasítások, melyeket az irodalomtörténet és régiségtan tanítására ad. Könyve végén bőséges irodalom és értékes jegyzetek állnak az olvasó rendelkezésére, ezek alapján kiki tovább tanulmányozhatja a felmerült egyes kérdéseket.

Pintér Lajos könyve értékes nyeresége a gimnáziumi oktatásnak.

Bihari Ferenc

Ország László, Bevezetés az angol nyelv- és irodalomtudomány bibliográfiájába. Budapest, 1944. 66 l.

Fejlődőfélben lévő anglisztikánk régóta érezte már egy összefoglaló bibliográfia hiányát, amely magyar szempontok szerint rendszerezte volna a rendkívül gazdag angol filológiai irodalom legfőbb alkotásait és alapot adott volna az újabb kutatások számára. Ezen a hiányosságon segít most az előtünk fekvő könyv, amelynek szerzője igen nagy alaposágra és tájékozottságra mutató módon ismerteti legalább is az alapvető munkákat. Az anyag öt részre tagolódik. Először általános munkákkal, a bibliográfia segédeszközeivel ismerteti meg a szerző, azután felsorolja az angol nyelvtudományi művek, szótárak, történeti és leíró nyelvtanok legfontosabbjait, nem feledkezve meg a tájszólások, a *slang*, a közmondások tanulmányozására alkalmas munkákról sem. Egy általános irodalomtörténeti és műfaj-történeti rész után következik a könyv gerincét alkotó, korszakok és írók szerint csoportosított irodalmi bibliográfia. Itt az angol irodalom harminc legnagyobb jelentőségű (ha nem is a legnagyobb) alakja külön-külön kis fejezetet kap, a kisebbekről pedig a korcsoportokon belül tájékozódhatunk. Ebben a részben talán hiányolhatók a magyar irodalomtörténészek idevonatkozó alkotásai, amelyek lehet, hogy nagyobbreszt utánérzési külföldi szerző nagyobb apparátussal készült alkotásainak, de közönségünk számára mégis csak könnyebben hozzáférhetőek. Igen érdekesnek tartjuk a könyvet záró, „egyéb művek“-részét, ahol az angol irodalomnak más irodalmakkal való kapcsolataira, a skót, az ír és az amerikai irodalomra, végül pedig az angol prozódiaira és stilsztikára vonatkozó irodalmat találhatjuk. Itt egy kissé szomorú az angol-magyar irodalmi kapcsolatok bibliográfiája, amely sajnálatos rövidségével ismét emlékezetünkbe idézi a magyarországi anglisztika megbocsáthatatlan elhanyagoltságát. De erről természetesen a szerző nem tehet, aki maga is anglisztikánk igen tevékeny munkásai közé tartozik. Nézetünk szerint ez a kis könyv igen értékes segítséget fog nyújtani a berozsdásodni-nem-akaró, magukat továbbképezni szándékozó angol tanárok számára.

Berg Pál

C. K. Ogden, Basic English. — a cambridgei Orthological Institute igazgatójának eredeti tankönyve. Fordította és magyarra alkalmazta Halász Gyula. Budapest, Anonymus, évszám nélkül (1943), 320 l. 16 cm.

A *Basic English* az angol nyelv alapelemeiből összeállított segédnyelv a nemzetközi érintkezés megkönnyítésére. A szerző elsősorban a szókincset csökkentette le a szükséges legkisebb mértékre, másodsorban az angol nyelv-